

NÉPLAP

Következésként elszabotálják Debrecenben a közellátási rendelkezéseket

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZÁGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 277. SZÁM

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEKI

1946 DECEMBER 8. VASÁRNAS

Februárig aláírják a békeszerződéseket

A külügyminiszterek elhatározták, hogy az öt békeszerződést december 10 és január 10-e között New Yorkban szövegezik meg végleges formában, aláírásra pedig január 10 és február 1 között terjesztik az érdekelt államok elé. A szövegezés különböző különböző bizottságok végezték New Yorkban. A szerződés nyelve az angol és orosz nyelven kívül a francia.

A londoni rádió jelenti: Az egykori csatlósállamok békeszerződése tekintetében New Yorkban úgy tudják, hogy a kész szerződések átvizsgálására és megfontolására az öt legyőzött állam 3 heti határidőt kap. A külügyminiszterhelyettesek

egyebként megkezdtek a külügyminiszterek döntő megállapodása után tisztázatlanul maradt kisebb jelentőségű kérdések megoldását. A londoni rádió newyorki diplomáciai megfigyelőjének értesítése szerint a külügyminiszterek tanácsa szombaton már a német békeszerződés ügyében kezdte meg az eszmecsereit. A megbeszélések alapja Byrnes ügyrendi javaslata. Általános vélemény szerint a német kérdés érdemleges tárgyalása csak a francia belpolitikai válság tisztázása után kezdődhet meg.

A belpolitikai tanácskozások döntő szakaszhoz érkeztek

A belpolitikai huza-vona Nagy Ferenc miniszterelnök betegsége folytán néhány nappal továbbtart. A koalíciós pártok a tárgyalásokat felfüggesztették addig, míg a Kiszgazdapárt vezére át nem veszi párljának irányítását.

Az eddigi tárgyalásokon még mindig csak a gazdasági kérdések szerepeltek, ezek egy részét a pártok megegyeztek. Ezek között legfontosabb a bankok állami ellenőrzése, amit már tető alá hoztak, de a másik döntő kérdésben: a malmok közbesítésében, illetőleg államosításában a megegyezés még nem jött létre.

Hogy a Kiszgazdapárt hajlandó-e felvenni a harcot a saját sorában elterjesztő reakció ellen, vagy sem, ez még nyitott kérdés.

Azok a hírek, amelyek nagyobb számú képviselői csoport kizárásáról jöttek, egyelőre nem bizonytalanok. Sőt még az is bizonytalan, hogy a két népellens, demokráciát öcsáró államtitkár, Pfeiffer Zoltán és Szolnoki István visszahívják-e beosztásukból. Jövő héten a tárgyalások döntő szakaszba érkeznek, mivel a Magyar Kommunista Párt politikai bizottsága úgy határozott, hogy azoknak most már gyorsan véget kell vetni. Hogy megegyezés történik-e, vagy sem, hogy a harc más erősebb formákkal tovább folytatódik-e, vagy sem, az attól függ, hogy a Kiszgazdapárt mennyire mutat hajlandóságot a dolgozó tömegek kívánásainak teljesítésére.

Ujabb két gömöri falut zártak körül a szlovákok

A bánróvei határavadászorszár jeztette a miskolci határavadászadosztály parancsnokságának, hogy Szlovákiából érkező jelentékek szerint Sajógömör és Gümörnyit közösekkel a szlovák katonaság és esendőrség körülfúrta és megkezdte a község magyar lakóinak elhurcolását.

Két hét óta csak kevés hír érkezett Pozsonyból, ahol a magyar-csehszlovák vegyesbizottság folytatja tárgyalásait a lakosságcsere ügyében. A vegyes bizottság magyar tagozatának kívánására napirendre tűzték annak megállapítását, milyen rendelkezésekkel biztosítja a csehszlovák kormány azt, hogy az egyezményben vállalt kötelezettségének megfelelően meg fogja szüntetni a szlovákiól magyarok kiutasítását és széttelepítését, megszünteti a vagyonekhozra vonatkozó rendszabályokat és létminimiumot biztosító szociális segélyt folyósít az elbocsátott magyar közalkalmazottaknak. Együttel annak kimondását is jvasolta, hogy a vegyes bizottság minden olyan sérelem orvoslását kívánja a csehszlovák kormánytól, amelyek a magyar kisebbségi személyek, akár személyi szabadságukat, akár vagyonukat értő hatóságai intézkedések következtében elszennvedtek.

A magyar kormány megbízott nagyfentosságú határozati javaslata felett napokig tartó vitára került sor.

A vegyesbizottság elé terjesztett magyar bizonyítékok hatása alatt dr. Okály Dániel, a vegyesbizottság elnöke az ügy rendkívüli sülyára és méreteire való tekintettel nyolcsz napi haladékot kért arra, hogy a vegyesbizottság csehszlovák tagozata a magyar előterjesztésekre választ adjon.

A vegyesbizottság magyar tagozatának tagjai vasárnap visszautaznak Pozsonyba és hétfőn sor kerül a csehszlovák válasz előterjesztésére.

Megkezdtek a soproni tömeggyilkosok kihallgatását

A soproni tömeggyilkosság ügyében a nyomozás igen nehéz körülmények között folyik. A helyzet részleteiben még változatlanul tisztázatlan. A 24 gyanúsítottat pénteken délután határavadászok őrizetében Sopronba vitték. A budapesti nyomozók átvették őket és azonnal megkezdtek kihallgatásukat. Először a rendőrgyilkossággal

vádolt Babost és Szigeti halgatták ki. Valomásuk nyomán rövidesen meglepő fordulat várható. A kihallgatások előrefejtően több napig tartanak. A 24 gyanúsított előzetét is megvizsgálják. A két rendőr holtteste még mindig nem kerül elő. Az állítólagos emberevészről semmiféle tárgyi bizonyíték nincs.

Elitelték a csempész osztrák kalauzokat

Heider András és Sommer Ferenc osztrák vasúti kalauzok 1946. februárjától december 2-ig esetenként 4-6 liter, összesen mintegy 35-40 liter olajat csempészték ki az országból.

December 2-án egészen nagyarányú csempészésre érték tetten a két osztrák vasutas: 114 liter olajat és

150 kilogramm dohányt akartak a határon átszállítani. A törvényszék tegnap hirdette ítéletét ügyükben: Heider 3 hónapra, Sommer pedig 6 hónapra börtönről és mindkettőjüket örökre kizárták az ország területéről. Az ítélet nem jogerős.

Halált kért az ügyész a pesti textil csempészekre

Pénteken tárgyalta Budapesten az uszorbíróóság a Fedi és Várkonyi testvések vezetése alatt álló csempészbanda bűnügyét.

Kétszázötven ezer méter flanelt vitték ki az országból s most persze mind ideg-meg-elmebetegnek tettei magát. Tárgyalás közben érkezett meg az MNDSZ küldöttsége. Ezek miatt éhezünk — zúgták — akasztófára

velük! Nem tűrjük, hogy amíg a mi gyermekeink rongyokban járnak, ezek kicsempészek a ruhaanyagot az országból!

A félbeszakadt tárgyalást a bíróság hamarosan továbbfolytatta s ennek során az államügyész halált kért az ország gazdasági érdekeit súlyosan veszélyeztető csempészbanda tagjaira.

Fasiszta beszédeket tartottak a Független Ifjúság országos vezetői

Ez év augusztus 8-án a Független Ifjúság rakamazi szervezete két-háromszáz résztvevővel ifjúsági toborzást tartott, amelyen többek között Mátyus Leó, joghallgató, a Független Ifjúság országos főtitkárhelyettese és Abod László 22 éves budapesti büncsempész, a Független Ifjúság országos titkára is előadást tartottak.

Mátyus Leó „Felszabadulás utáni jogintézményeink” címmel tartott előadást. Demokratikus rendőrségről azt állította, hogy 20 százaléka rabló, zsvány, tolvaj, országos banda, akik a becsületes magyar embereket börtönbe zárták és internálták. Természetesen a népbíróóság

sem komoly dolgok: itt előre meghatározzák az ítéleteket — tekintve, hogy a marxista pártok emberei vannak benne többségben.

Augusztus 11-én ismét oesztelt a tábor hallgatóinak Mátyus és ekkor újból kijelentette a rendőrségről, hogy léha társaság, amely „a mi ifjainkat börtönbe veti”.

A másodrendű terhet: Abod László országos titkár kijelentette hallgatóinak, hogy „olyan egyének ülnek ma a pozíciókban, akik a multban a társadalom szalakjai voltak” és a rendőrséget és a kommunistákat gyalázta.

Reakciós, fasiszta demagógia-jukért a Független Ifjúság országos vezetői a debreceni népbíróóság elé fogják kerülni.

A belterjes gazdálkodásban a földműves szövetkezeteknek kell előljárni

Hajdú vármegye földműves szövetkezetének nagyszámú tagja szombaton ülést tartott.

Az országos központból ifj. Veres Péter elvtárs és Szűcs Ferenc körzeti előadó volt jelen. Résztvett az ülésen Kállai Sándor nemzeti képviselő elvtárs is.

Szűcs Ferenc hangzottatta, hogy az országos központ minden megyében földműves szövetkezeti tanfolyamot rendez, ami Hajdú vármegyében is rövidesen megindul. Kérte a hallgatóságot, hogy ezen a tanfolyamon minél többen vegyenek részt.

Ifj. Veres Péter elvtárs rámutatott arra, hogy a földműves szövetkezetek jelenlegi állapotukban nem tudnak nagyobb célt betölteni, mint azt, hogy a nagybirtokokról rájuk maradt vagyontárgyakat, amit nem lehetett egyéni tulajdonba kiosztani, megmentésük.

A másik feladat az, hogy a szövetkezeti vagyontárgyakat leltározni kell s azokat is, amit széljelhurcoltak, fel kell kutatni. Ez nem egyes embereké, hanem az újonnan földhözjuttatottaké.

Az európai piacokon meginduló konjunktúrának minél többé és korábban nem tudunk versenyezni, ezért a belterjes gazdálkodás fel kell mennünk. Az értékesítés szempontjából óriási lehetőségünk van, mert szomszédunkban van a hatalmas Szovjetunió.

Szakképzett parasztnemberekre van szükségünk, akik megtanulták az értékesítés tudományát, mert az a célunk, hogy a 650.000 földhözjuttatott és a földműves szövetkezetbe tömegesen érkező emberek

ket olcsó iparcikkokkal tudjuk ellátni. A hajdúvárosi utólag odar r n Kállai Sándor nemzeti képviselő képviselő elvtárs kijelentette, hogy a megyében sok olyan földigénylő bizottság van, amely az

Fejlődik a magyar élelmiszeripar

A debreceni élelmiszeripar vezetői jöttek össze szombaton délután a kereskedő társulat székházában, hogy megállapítsák Déri Jenő, az Anyag- és Árhivatala élelmiszeripar üzemi osztályának vezetőjét. Mintegy 10-12.000 élelmiszeripari üzemenk 90.000 munkást foglalkoztat. Magyarország ipari fejlődésének első útja az élelmiszeriparban kezdődött és nem is csodálhatos, hogy ma 14 szektórral működő

élelmiszeripar szogál csereképpen a nehézipari nyersanyagaink behozatalánál. A hivatal szeptember óta működik és ezalatt 10-15 százalékkal sikerült az üzemek kapacitását növelni. November végén országos bemutatót rendeztek Budapesten, amelyen az addig is világhírű magyar termékeket mutatták be. A kiállítást külföldi érdeklődők is megtekintették és nagyobb megrendeléseket is tettek.

Árdrágítási ítéletek gyorsított eljárással

Zih, Sándorné érmihályfalvai lakos november 23-án átszokott a román határon és itt 15 kilogramm cukrot és 10 darab fejkendőt vásárolt össze. Az árukat ki akarta csempészeni az országból, azonban a határavadászok tettenérték. Tegnap már bíróság elé is került, és itt nem jogerősen 6 hónapra börtönbüntetésre s az ország területéről való kizárásra ítélték.

Ugyanígyen „bűntettéssel” sújtották Gáti András dobóai lakost, aki 25 kilogramm cukrot akart szintén november 21-én Romániába kisíbolni. Pénteki lapunkban megírtuk,

hogy Joga Ferenc debreceni fuvaros a hajdúbözörményi piacon B. Nagy Lajos és Tatar Imre bözörményi gazdálkodótól 22.70 forintért vett 11 és fél, illetve egy mása tengetit.

Tegnap már ítékezett és feleltük az uszorbíróóság: B. Nagy Lajost 6 hónapra börtönre és háromhavi hivatalvesztésre ítélték, s ugyanennyit kapott Joga Ferenc is. Tatar kéthónapi fogház büntetéssel ísíta meg az ügyet, amelyben végső fokon — lellebbezés folytán — a debreceni tábla fog dönteni.

hírek

vasárnap dél... tartanak... nap délelőtt... Targy... anokvasztás... szakosztály... délelőtt 9... idjában mes... A kistuva... nap délelőtt... Fusz... in fél 4 órat... zeszajövetelt... stársak a do... potikmente... gútán 3 óra... Fusz... 14.éig fizet... Az ni arjegy... irodában va... A viragke... den délután... ermében ülés

RA: Magyarorszá... szigalmasabb... em". Fősze... Előadások: canaj". Iz... főszerep... k. Preston... k. Előadások... 7. vasárnap

Szombaton, nagyvár fi m... mesternőve: ötle' hirdó... 5, fél 7, va... lután fél 3.

SZOLGÁLA... SZERELAK... r 13. „Arany... 8. és „Ra...

10 forint.

Is kiadó: AM. LASZLO. n. Voros Had... szám. II. em... 234. Bajcsy-Zs-u... am: 205... meg" nyomd... orgóspén. 205. Ménes tanos.

kedés

kapható KATZ telefon 412.

ás: könyvesbolt, épület.

KOZZON

éki

Üvessz port... eshívti fel... gyere... Fotóikk... eladás. Piac-u. 38.

varogpek. legolsobban... ty. Magos... Telefon 566.

phaták, béko... mélyen le... Major kár... fia. utca 26

BJET,

varrógépjét... itom. Nagy... ac-utca 40.

ozok, ruhák... sóságok elő... eladás! he... tirály-u. 4.

eserép, mész... bban. Kéz... hozólót 1... Telefon 512

MA sörözzünk a PÁLL SÖRÖZŐ emeleti nagytermében. Új telefonszám 171

Textilt kapnak a beszolgáltató gazdák

A városi tanács értesíti a város területén lakó azon beszolgáltatókat, akik köteleztek gazdálkodókat, akik beszolgáltatási kötelezettségüknek 100 százalékot felel meg, tehát hogy a közellátási miniszter által részükre jutott textilszállítmány első részlete megérkezett.

Felhívja a tanács a gabonabeszolgáltatást 100 százalékot felel teljesítő gazdálkodókat, hogy beszolgáltatási lapjukkal a jóválelt ügyosztálynál (Városház I. em. 6. sz.) december 4-én délig bezárólag

jelentkezzenek a ott textilvásárlásra jogosító utalványukat vegyék át. Figyelmezteti a tanács a jogosultakat, hogy amennyiben fenti határidőig az utalvány átvétele végett nem jelennek meg, úgy textiljuttatásban esetleg csak a többi igényjogosult igényének kielégítése után részesülhetnek. Közlelbi felvilágosítást a gabonaprodában és a Városháza hirdető tábláin ki-függesztett hirdetések nyújta-nak.

Jobb világitást

a Miklós-utcán

Az utóbbi napok folyamán már másodszer fordult elő, hogy a Miklós-utca gyéren világitott szakaszán békés járókelőket az esti órákban megtámadtak. A közbiztonság fokozására jó volna, ha a Világítási Vállalat még néhány égőt helyezne el az utcának.

KISGAZDA BASÁSKODÓ A PÜSPÖKLADÁNYI LEGELTETÉSI TÁRSULATNÁL

A püspökladányi Mircsi Legel-tetési Társulat elnöke, Lakatos Sándor, 70 mázsa terményt akart elkészíteni a társulat jövedelméből, de rajtaesett.

Lakatos Sándor a Kisgazdapárt tagja és így került a legel-tetési társulat elnöki székébe. Nagyon sok a panasz ellene, mert a társulat vagyopárol nem gondoskodik kellőképpen. A választmány munká-bér címén Lakatosnak 12 mázsa terményt szabott meg egy évre, de 6 ez semmibe sem vette. Minden hold után két kilogramm terményt vettek ki, amit az ő kamrájába hordtak be. 57 mázsa 30 kiló ter-ménye gyűjt így össze Lakatos-nak, 20 mázsa terményt pedig úgy szerzett magának, hogy nyug-tázásokat csinált, mintha a ter-ményt kiadta volna. A derek kis-gazdavezér egyébként a borbély-számláját és a kocsmái kontóját is a társulat terményéből fizette ki.

Áram- és gázfogyasztási engedmény

Értesítjük az áram- és gázfo-gyasztó közönséget, hogy az ipar-ügyi miniszter által kibocsátott rendelkezések értelmében az áram-fogyasztásból 12%, a gázfogyasz-tásból pedig 5% árengedmény adandó a december hó 1. napjától számlázott mennyiségek után.

A Magyar Villamosművek Orszá-gos Szövetségétől most kapott ér-tésítés szerint az Anyag- és Árhi-vatal arra az álláspontra helyez-kedett, hogy a december 1. után bemutatott számlák végösszege után már megadandó a fenti en-gedmény.

A december hó folyamán bemu-tatásra kerülő, november havi fo-gyasztást tartalmazó számláinkat már december 1. napja előtt kiál-lítottuk a villamosenergiára addig

érvényben volt 5%-os árenged-ménnyel. Ezen számláink nagy ré-szét fogyasztóink már ki is egyen-lítették.

Kérjük azon fogyasztóinkat, akik a november havi számlájukat még nem egyenlítették ki, ezt tel-jes összegében fizessék le pénzbe-szedőinknek, mert a villamosener-giára vonatkozó 7%-os enged-ményt a gázfogyasztásra vonat-kozó 5%-os árengedménnyel együtt az 1947. évi január elején bemutatandó, 1946. évi december havi fogyasztást tartalmazó szá-mláinkból hozzuk egyöntetűen levo-násba minden kérelem, vagy rek-lamálás előterjesztése nélkül.

Debrecen város
Világítási Vállalata.

60 forintért adta a tengeri mázsáját

Veszedelemes árdrágítót sikerült elfogni a Kisállomás közelében szolgálatot teljesítő rendőrnek szombat délután.

Egy kukoricát rakodó parasz-gazda kocsjára lett figyelmes, amelyet több vevő állt körül. Ér-deklődésére kiderült, hogy már az egész kocsrakományt megvették, mire kérte a kukoricaszállításhoz kötelező szállítási engedélyt. Ezt azonban a rakomány tulajdonosa, Som József 30 éves monostorpályi lakos nem tudta felmutatni. Mi-

kor pedig az ár felől érdeklődött, kiderült, hogy a **hivatatos 32 forintos ár helyett 60 forintért adta el a tengeri mázsáját.** Az eljárás azonban nemcsak az eladó, hanem a vevők ellen, a Tóth Gyula vas-kereskedő cég alkalmazottjai ellen is megindul, mivel az árdrágítási rendeletek a vevőkre is vonatko-znak. Tekintettel a szigorú rendel-kezésekre, nem lehetetlen, hogy a gyorsított eljárással kerül ügyük az ügyészség elé.

MADISZ FALIUSÁGKIÁLLÍTÁS A BELVÁROSI HELYSÉGBEN 9-TŐL DÉLUTÁN 4 ÓRÁIG

FELJELENTI A HAMISZANUT A DEBRECENI NÉPBIROSÁG

Kovács Miklós 51 éves földműves Sajóperiben ez év áprilisában kijelentette, hogy a demokratikus pártok vezetőit az oroszok kivonulása után fel fogják kötni. Ez volt a vád, amelyről a népbírói bíróság ki-áltanács tegnapi fő tárgyalásán kilé-ritt, hogy koholmány és az egyik tanú: Pulgót Pálné miskolci lakos bosszúútvé.

A hamisizás ellen a különán-nyos megindítja az eljárást a miskolci államügyészségen.

A vidék textilüzletése

A debreceni iparkamara főtít-kára, Radó Rezső és helyettese, Harsányi Imre titkár megérkeztek Budapestről, ahol a kamarai na-pok tárgyalásain vettek részt. Résztvettek azonkívül az Anyag-üvival textilüzletési értekezletén, ahol elődöntésre került a vidék és a főváros textilüzletésének ará-nyosítása. Ismét háttérbe akarták szorítani a vidéki kereskedőket az elosztás terén és csak erőfesz köz-belépésre sikerült azt az ígéretet megszerezni, hogy Debrecen nem fogja szerelem érni a pamuttextil elosztás terén.

KÖZELLÁTÁS

Sőjegyelszámolás. Felhívja a közellátási ügyosztály a fűszer-kiskereskedők figyelmét arra, hogy a beszedett 11-es számú közellátási szelvénytel december 10-én, ked-den és 11-én, szerdán okvetlen számoljanak el, amikor az elszá-molt mennyiségről szóló utalványt meg is kapják.

Tengeriszelvények. Értesíti a közellátási ügyosztály a város ellátatlan lakosságát, hogy a de-cember 9-10-ére szóló kenyérsze-lvényére 40 deka, a nehéz testi-munkás pótlószelvényére 30 deka és a testimunkás pótlószelvényére 15 deka tengerisze-lvényeket be a fűszerkiskeres-kedőknél 82 filléres kg-béti egy-ségáron. Felhívja az ügyosztály a pékek figyelmét arra, hogy de-cember 9-10-én a fenti jegyzel-vényekre kenyeret kiszolgáltathatni nem szabad s ezen szelvények az elszámolásnál figyelembe nem vétet-tenek.

Szaharinkiosztás. Értesíti a köz-ellátási ügyosztály az érdekel-teket, hogy december 8-án úgy az onellátók, mint az ellátatlanok részére kiadott közellátási szelvény-iv 6. számú szelvényére 40 tableta szaharint szerezhetnek be 140 for-intos egységáron a dohánykiszá-ruddáknál december végéig.

Zsirbiosztás. Értesitem a város zsirban ellátatlan lakosságát, hogy a most kiadott zsirjegy 1. számú szelvényére a húsiparosok 1946 december 10-től kezdődőleg sze-lvényenként 10 deka sertészsirt szolgáltatnak ki kg-ként 920 for-intos áron. A margarin kiosztá-sáról külön hirdetésben fogok intézkedni. Polgármester.

ELMARAD A SZABADSÁG KÖNYVESBOLT KÖNYVSORSOLÁSA

A pénzügyminiszter a könyvsors-játék megrendezésére vonatkozó ké-relmet elutasította. Az újabb bead-vány kidvöz elintézésére a sorsje-gyek árusítását beszüntetjük, a már befizetett sorsjegyek árát pedig készpénzben visszatérítjük. Szabadság-könyvesbolt.

SZÍNHÁZ

A CSOKONAI SZÍNHÁZ MÚSORA:
Vasárnap délután: Gyertyafény-keringő.
Vasárnap este: Gyertyafénykeringő.
A pénztár délután fél 5 órakor nyit.
IRÓDALMI KAMARASZÍNHÁZ:
Vasárnap: Kísértetek.

AZ MSZMT TEHETSÉGKUTATÓ VERSENYE

Jövő vasárnap, december 15-én rendezi a Magyar-Szovjet Művelő-dési Társaság nagyszabású szin-házi matinéját, amelynek keretében kerül elődöntésre a tehetség-kutató verseny győztesének meg-állapítása.

A matinéon számos műsorszám mutatja be az orosz művészet, tánc, ének és dráma szépségeit a Csokonai-színház néhány kiváló művészeinek az előadásában. Mi-után a helyi árkak mérsékeltek, a Társaság joggal számít a közön-ség nagyfokú érdeklődésére. A je-gyeket már hétfőtől kezdve árú-sítják az MSZMT Vörös Hadsereg-útja 49. szám alatti helyiségében. A tehetségkutató verseny selej-tezőjére kedden délután 5 órakor kerül sor a Társaság színházában a meghívott bíráló bizottság előtt.

MNDSz

Az MNDSz kedden délután 3 órakor a következő helyeken tart nónapot. Belváros; Némethi Jó-zsefné, Rákosi-telep; Tóth Mi-hályné, Porkoláb Katalin, Szabad-ság-telep; Gáll Lajosné, Dézsi Ferencné, Vagonyvár; Balogh Elemérné, Demeter Istvánné.

ELMARAD A SZABADSÁG KÖNYVESBOLT KÖNYVSORSOLÁSA

A pénzügyminiszter a könyvsors-játék megrendezésére vonatkozó ké-relmet elutasította. Az újabb bead-vány kidvöz elintézésére a sorsje-gyek árusítását beszüntetjük, a már befizetett sorsjegyek árát pedig készpénzben visszatérítjük. Szabadság-könyvesbolt.

Szaloncukorka savanyú cukorkák állandóan kaphatók Szalkay cukorkaüzem **Varga-u. 1**

Asztalosmesterek figyelmébe!
Ragasztott és panel lemezek kaphatók
SESZTINA LAJOS
Vásárcsarnokában, Plac-utca 23. sz.

"Fazekas"
gomb- és csattahúzás,
övek, ruhadíszek
KISTEMPLON BAZÁR

ARANY-, ezüsttárgyak vétele, eladása. ORA-, ékszerjavítások
ENGEL ékszerüzlet. Bonyóds-áruházban.

Gyermek mackók,
ruhák és mindenféle téli
cikk nagy választékban
NEUWIRT-nál.
Kálvin-tér 3. szám.

Vilányhagyosztás
SCHADEN és FRIDRIK
népszemlék. Kótmelen-utca 4.

Rádiójavítás
legprecízebben, olyan áron,
amit a legkevésbé kereső
dolgozó is elbírn
Gombos Sándornál
RAKOVSKY-UTCA 3.

Gyapjút, angoraszőrt, nyámort,
hárszőrt és mindenféle vadbőrt
a legmagasabb napi áron vásárol
Friedländer Testvérek
Hatvan-utca 27. Telefon: 3-24.

Borkereskedésünket
újiból megnyitottuk
vizonteladói vevőinknek ren-
delkezésre állunk kiváló minő-
ségű faj- és csemegeborainkkal
5 literől kezdve.
Palackozva és hordós tételekben
Laczi István és Társa
borpincészet
Bajcsy-Zsilinszky-u. 1-3.
(Árany Bika-épület)

Bélyegzők
Vésések, arany, ezüst és fém-
tárgyakba. Jelvények, zománc-
táblák
PAULO
Béla-telep 1. UDVARBAN.

NÉZZE MEG ON IS A VÁGÓ SANDOR CÉG RUHA KIRAKATAIT
PIAC-U. 33. Széchenyi sarok

Csokonai-színház Kamaraszínház
December 8-án délután 3 órakor és este fél 7 órakor
Gyertyafénykeringő
9-én, hétfőn fél 7 órakor
Gyertyafénykeringő
C) bérlet

Töltött **cukorkát,**
karamellát, dragel, szaloncukrol
HARTL-TÓL VEGYEN
Mézet, cukrot veszek
Cukorkaüzem Nyugati-ut 66.

Ne dobja el ócska kalapját!
Ócsán újá alakítja
KALAPIPAR
KIZÁRÓLAG
SZÉCHENYI-UTCA 7. SZÁM

Új gyári rádiók
részletre
MAYER Emil cég
KOSSUTH-u. 13. BATHYANY-u. 5.
Telefon 380.

Bababálók,
babafejek, játékok,
karácsonyi díszek
Fülöp Lajosnál
Csapó-utca. 35. sz.

Magyar Cionista Szövetség
Kjvá. szakosztályának ifjúsági
csoportja 1. hó 8-án a hitközség
tanácstermében délután 6 óra-
tól műsoros előadást rendez.
A részletekért várunk mindenkit.

December 8-án, vasárnap
fél 7 órakor
Kísértetek

Köve

Debrecen

Az árak leszállítását látási helyzet javulás dolgozók az egész ország peslen és Debrecenbe Az elégedettség napri vekszik, de ennek elc látható javulás nem tömegek nem ismerik csak a bőrükön érzik ságot.

Az ország súlyos ga zolban van még mindig lehetőségeket sem hasz erre ilótkescek. Külö kozik ez Debrecenre. A év alatt Debrecen min felsőbb intézkedés vagy teljesen elszabotá sedelmesen valóstotta közzönhetik Debrecen a helyzetük még ro másutt az országban.

JÓVÁTÉTELI

Emékszünk az inflá a baj görkörel onnan. A jóvátételi súlyosan a kisemberekre, s a és a Parasztpárt már előtt követelték, hogy a jóvátételi adóalapot, végre megjeljen a m delet. A végrehajtást dr. Szabó Gyulára, a egyik oszlopos tagjára napokig húzta-halasz elszabotálta még a köz rozatot is. Eredmény: jószágait ellenérték né míg a nagygazdák, Sz a Kisgazdapárt véde bujták ki a teherviselő vételi adóalap m Debrecenben teljes egé botáltak.

KÖZELLÁTÁSI BI

A közellátás ellen s szók merültek fel. M miniszteri rendelet zottság alakítására hiv vényhatóságok közél mánybiztosait. Debrece kormánybiztosa, Öry mutakozott hajlandó hajtására; ezt bizot több, mint kéthónapos tota fel a bizottságot, vot inyre sem neki, gazdapártnak, hogy bizottság, amelyben a ngok is szóhoz jutó befelelősen Öry és kaded játékaiba. Tola gve lehetett, de azula névze hivatá össze a

CSÉPLÉSI ELLE

Az egyik legelőyose csek ezután követk 9-én miniszteri rendel a cséplés ellenőrzésér adat lett volna, a ter volna biztosítani. A ken egy hónapig tö mit csináljon. Nem i mit. Aztán egyszerre kenni az egész felelo piányra és a közellát Mire megszervezték a javát cseplétek és elsősorban a nagyv dptak el, amennyit

ELSZÁMOLT

Október 6-án a f miniszter elrendelte felüli gazdák elszé rendelet előírta, hogy beül meg kell alak mottató bizottságokat 8 napon belül be ke számoztatást. Öt hét semmi, amikor a u erőlyesebb hangot ü kapcsolatban, napire a főispán még a vá sen is mindenáron bizonygatni, hogy vonatkozó Debrecen selte Debrecen közell biztosa a törvényhat lakó elátdanok e napos késés miatt 53

Játékok,
legolcsób
Jánoss
Simonty-t

Következésként elszabotálják Debrecenben a közellátási rendelkezéseket

Az árak leszállítását és a közellátási helyzet javulását várják a dolgozók az egész országban, Budapestben és Debrecenben egyaránt. Az elégedettség napról-napra növekszik, de ennek ellenére semmi látható javulás nem észlelhető. A tömegek nem ismerik az okokat, csak a börtönök érzik a rideg valóságot.

Az ország súlyos gazdasági helyzetben van még mindig, de az adott lehetőségeket sem használják ki az erre illetékesek. Különösen vonatkozik ez Debrecenre. Az elmúlt egy év alatt Debrecen minden komolyabb intézkedését végrehajtásához vagy teljes elszabotálta, vagy kétszámra valószínűsítette meg. Ennek köszönhetően Debrecen dolgozói, hogy a helyzetük még rosszabb, mint másutt az országban.

JÓVÁTÉTELI ALAP

Emlékszünk az inflációs időkre, a baj gyökeret onnan indultak ki. A jóvátételi súlyosan ránehézett a kisemberekre, a kommunizmus és a Parasztpárt már egy évvel ezelőtt követelték, hogy teremtsék meg a jóvátételi adóalapot. Februárban végre megjelent a miniszteri rendelet. A végrehajtást Debrecenben dr. Szabó Gyulára, a Kisgazdapárt egyik oszlopos tagjára bízta. Hónapokig húzta-halasztotta, végül elszabotálta még a közgyűlési határozatot is. Eredmény: a kisemberek jelszavát ellenérték nélkül vitték el, míg a nagygazdák, Szabó Gyula és a Kisgazdapárt védelmei nevelve bujták ki a teherviselés alól. A jóvátételi adóalapot megvalósítását Debrecenben teljes egészében elszabotálták.

KÖZELLÁTÁSI BIZOTTSÁG

A közellátás ellen súlyos panaszok merültek fel. Március 29-én miniszteri rendelet közellátási bizottság alakítására hívta fel a törvényhatóságok közellátási kormánybiztosait. Debrecen közellátási kormánybiztos, Öry István nem mutatkozott hajlandónak a végrehajtásra; ezt bizonyítja, hogy több, mint kéthónapos késéssel állította fel a bizottságot. Persze, nem volt inyére sem neki, sem a Kisgazdapártnak, hogy a közellátási bizottság, amelyben munkáspárti tagok is szöveg jutottak, esetleg belelásson Öry és Szabó Gyula kárába. Tologatták, amedig lehetett, de azután is csak elvélve hívták össze a bizottságot.

CSEPLÉSI ELLENŐRZÉS

Az egyik leg súlyosabb szabotázs csak ezután következett. Június 9-én miniszteri rendelet intézkedett a cseplés ellenőrzéséről. Döntő feladat lett volna, a terményt kellett volna biztosítani. A főispán kerek egy hónapig töprengött, hogy mit csináljon. Nem is csinált semmit. Aztán egyszerűen rá akarta kenni az egész felelősséget a főkapitányra és a közellátási bizottságra. Mire megszervezték az ellenőrzést, a javát cseplétek és mindenképpen, de elsősorban a nagygazdák annyit dugtak el, amennyit akartak.

ELSZÁMOLTATÁS

Október 6-án a földművelésügyi miniszter elrendelte a 10 holdon felüli gazdák elszámoltatását. A rendelet előírta, hogy három napon belül meg kell alakítani az elszámoltató bizottságokat és azoknak 8 napon belül be kell fejezni az elszámoltatást. Öt héttel nem történt semmi, amikor a „Néplap” a legerősebb hangot ütötte meg ezzel kapcsolatban, napirendre tűzték, de a főispán még a városi tanácsülésen is mindenáron azt igyekezett bizonygatni, hogy a rendelet nem vonatkozik Debrecenre. Így képviselte Debrecen közellátási kormánybiztos a törvényhatóság területén lakó eláttalanok érdekeit. A 35 napos késés miatt 53 vagon búzát,

17 vagon rozst és 42 vagon árpát vontak el Debrecen város közellátásától. Ez a mennyiség Debrecen ellátásainak három havi kenyérrel jelenti. Felelősre vonásról szó sem volt, mindon ment tovább, mintha semmi sem történt volna.

ÁRELLENŐRZÉS

A napról-napra növekvő áragasztás ellensúlyozására az Anyag- és Árhivatal november 13-án Debrecenben értekezésre hívta össze a főispánokat és a közellátási felügyelőket és utasította őket az árellelőrző csoportok felállítására. November 13-ától november 29-ig nem történt semmi, a közellátási

felügyelőség csámcsogott az intézkedésben, de rendelkezést nem adott ki. A kétéhes késés az árak eljörzését illetően szintén komoly hátrányba jutatta a dolgozó tömegeket. Ennek a rendelkezésnek a végrehajtásánál is hi maradt Debrecen a tradícióhoz: mint mindenben, ebben is elkészt és utolsónak maradt az egész országban.

KISGAZDA SZABOTÁZS

Nem elég, hogy a kormány egyes kisgazdapárti tagjai mindent elkövetnek, hogy a gazdasági reakció malmára hajtják a vizet, debreceni elvárataik folytatják és a már amúgy is elkészt rendelkezéseket

még jobban elszabotálják. A „Néplap” minden egyes esetben rámutatott a késedelemre, vagy szabotázásra és annak súlyos következményeire. A főispán részéről mégsem történt semmi orvoslás, nem lett semmi. Azaz valamit mégis. Öry főispán úr fejeletést tett a „Néplap” ellen az államvédelmi osztályon és a miniszterelnökségen. Feljelentette a „Néplap”-ot, hogy uszít személye ellen, s ezzel megkérdőjelezte a miniszterelnökség megbízhatóságát. Debrecen eláttalanjai és dolgozói a rövid visszatekintésből jól láthatják a most már nyitán egymás ellen felsorakozó haladó és reakciós erőket. Itéljenek Debrecen dolgozói, ki és kik a felelősök, hogy itt még annál is kevesebb van, amennyi lehetne és adandó alkalommal a felelőségre vonást ezekkel szemben követeljük is.

Március végén nálam járt Veszprémben, már mint főpásztoránál. Olyan rossz egészségi állapotban volt, hogy a kert ezabadságot megadtam neki. Azóta nálam egyáltalán nem járt.

Semmiféle külföldi politikai kapcsolataim nincsenek. Nem is törekedtem ilyekre. A veltem együtt őrizetbe vitt papjaim és kispapjaim soha nem vettek részt politikában.

Iparkodtam világos és a valószínűságnak megfelelő képet adni miniszter úrnak.

Mindezek alapján s arra való tekintettel, hogy a veszprémi egyházmegye ellátása, az én, valamint összes udvari papjaim, számvonóm őrizetbevétele miatt teljesen megakadt (a papság már december hónapban sem kapott fizetést), tisztelettel megújított kérésemet, hogy engem és a velem együtt őrizetbe vett 26 papomat és kispapomat mielőbb szabadlábra helyezni méltóztassék. Fogadjon miniszter úr őszinte és igaz tisztelettel nyilváníthatom.

Sopron, 1944. évi december 30.

Mindszenty József, s. k. veszprémi püspök.

Igy állt ellen a „legbátrabb magyar”

Mindszenty Péhm József levele Vajna Gábor nyilas belügyminiszterhez

Mindszenty Péhm József bíróros primás Debrecenben a magyar demokrácia megcsúfolására a „legbátrabb magyaroknak” kiáltották ki. A „Néplap” már vezércikkben rámutatott arra, hogyan sodródott a fasiszta kölypöt tró főpap a Horthy-Szalasi korszak szennyess árjával és a felszabadulás után hogyan harcolt minden demokratikus nemzeti vívmány ellen, a földreformtól a svábok kitelepítéséig. Céloztunk arra is, hogy milyen alázatos módon dörgölözött az alkori hatalomhoz a nyilasok értelmessége által a soproni isteni Megváltó. Leányai árvaházában emlye őrizet alá helyezték veszprémi püspök. Levelet írt Vajna Gábor nyilas belügyminiszterhez s a levél másolatát megküldötte a Szalasi-kormány valamennyi tagjának.

E levélben részletesen ismerteti őrizetbevételeinek körülményeit, azt, hogy a veszprémi püspöki palotát papjai kényelmének védelmében nem akarta kiűriteni. Emiatt az okvetellenkedő hatóság őket kitelepítette és Sopronba vitte. Az alábbiakban a „legbátrabb magyar” levélének egy-két jellemző részletét fogjuk közölni.

November utolsó vasárnapja előtt „Beszélgetés” jelent meg a „Veszprémi Vármegye” című hetilapban, amelyben Zarka Elemér főmőrnök támadást intézett személyem, valamint a zirci apát ellen. A vád ellenem az volt, hogy nem értem meg az idők szavát... Ez természetesen nem felel meg a valóságnak...

Két papom őrizetbevétele iránt nem lehettem közömbös... A főispánt még nem ismertem. Ez volt első látogatása a palotában. Feléje fordulva azt mondta: Tiltakozom két papom őrizetbevétele ellen. Többet nem mondtam. Erre elhangzott: Püspök urat is őrizetbe veszem. Nem feleltem semmit. Felmentem szobámba, ahol áltöködtem...

Tüntető felvonulást nem rendeztem. Ha akartam volna, lett volna alkalmam ezt megtenni. Hiszen a rendőrök csak az egyik oldalon meneteltek s így a másik

oldalon könnyen állíthattam volna sok-sok hívót a menetbe. Ezt nem tettem. Izgatás részéről tehát nem történt.

Mindszenty Péhm József levélének kétségkívül legerősebb a befejező része, amely a Kisgazdapárttal való kapcsolatáról szól. Ennek elolvastá után láthatjuk, hogy a Kisgazdapárt egyes urai nem régi, meggyőződéses hívőket becsülik annyira Mindszenty Péhm Józsefben. A bíróros primás részletesen kifejti: mennyire szemben állott a párt politikájával.

Találtam nálam egy összegyűrt, elfelejtett levelet, amelyet Varga Béla képviselő írt nekem még Zalaegerszegrre, mint ottani plébánosnak. A levélre vonatkozóan többet nem tudok, mint amit már miniszter úrnak írtam. A benne szereplő Eckhardt Tiborral sohasem találkoztam. Egyénisége sohasem felelt meg nekem, a huszas években levélben megfenyegetett engem, hogy lecsukta. Gróf Bethlen Istvánnal politikai ellentétben voltam.

Varga Béla 1939-ben nálam járt a Kisgazdapárt érdekében. Kerek elutasításban részesült, mert sehogy se tudtam egyeztetni a párt politikájával. Sokszor feleltem figyelmeztetést, hogy nem örülök, hogy ő ehhez a párthoz tartozik. Egyszer Győrben találkoztam vele, amikor az ottani püspök vendége voltam. Akkor Kózi Horváth József képviselő igen élesen támadta Varga Bélát, mert pártja paktált a szociáldemokratákkal.

— Találtam nálam egy levelet? Márnt írta Varga Béla a levelet? Március azért is, mert közeli püspöki kinevezésemről értesült. Március 6-án kelt ugyanis a levél, március 7-én publikálták kinevezésemet és így érintkezést keresett leendő főpásztorával. Nem lehetett, hogy figyelmeztetést akarta felhívni politikai járóltesültségére és politikai súlyára.

„SZABAD FÖLD TÉLI ESTÉK”

Az MKP III. Kongresszusának egyik alapvető kérdése a parasztság helyzetén való gyors és alapos segélynyújtás megvalósítása volt. A mintegy 300.000-nyi újgazda, földmunkás és kisbirtokos, az egész magyar paraszttársadalom megsegítése a cél, a demokratikus magyar fejlődés szempontjából is.

A parasztságnak mindig voltak és vannak „barátai”. A parasztság már vitt győzelemre társadalmi rendszert, vagy bomlasztott meg szilárdnak vélt államgépezetet. Eppen ezért megnyerésért máskor is folyt vetélkedés és a küzdelemből nem mindig igazi barátai, hanem sok esetben ellenségei kerültek ki győztesen. Ilyen „barátai” most is vannak, s a mindennapi kenyérért folytatott harcban sokszor félrevezetett és

becsapott parasztság nehezen ismeri fel valódi barátait.

A felszabadulás előtt egyenlősen harc folyt. Horthyék hazafiaskodó, gyűlöletet szító és szociális maszlagot terjesztő iskolái, újságjai, kortesei és leventeközpontjai korlátlan lehetőségekkel ködösítették a parasztság tisztánlátását. Nekünk legfeljebb csak illegális röpceduálunk lehettek, amik szerezésében a csendőri éberséget elkerülve jutottak a parasztság kezébe. Ha mégis csendőrkévre kerültek: jaj volt a terjesztőnek, olvasónak egyaránt.

A demokrácia césrendű kérdésének látjuk a parasztság kultúrájais felemelését. Ez nem csak jelszavakkal, hanem munkánkkal is bizonyíthatjuk.

Az MKP december 14-én országos mozgalmat indít: a Szabad Föld Téli Estéket. Ennek célja a parasztság politikai és szakmai ismereteit pótolni.

Soha nem volt még példa ilyen országos arányú nagy mozgalomra, amely kétségtelenül pótolni fogja a bűnös kultúrpolitika okozta hiányok egy részét s meg kell jegyeznünk: a jelenlegi kultúrpolitikaét is. Ez a célunk.

Ma már az egész Hajdú megyében tapasztalhatunk alig nyugodtan mondhatjuk, hogy sikerülni is fog megoldani, mert a falvak lakossága, pártállásra való tekintet nélkül, ostromlan érdeklődéssel várja a Szabad Föld Téli Estéket. Egyesek ezt mondják: „A kommunizmus pártiskolát szerveznek”. Ez nem igaz! Tervünk, hogy a falun dolgozó becsületes, demokratikus értelmiségiek bevonásával demokratikus népi kultúrát adjunk a falu egész lakosságának. Nem pártagitációról és nem pártkultúráról van szó, mint ahogy azt egyes „népfőiskolák” tették, vagy teszik. Nem tagadjuk: mi a parasztságot meg akarjuk nyerni a népi demokráciának. Ez az alapvető küzdelem a „népfőiskolák” s a Szabad Föld Téli Esték között.

Ez szellemi tömegmozgalom. Előbbre akarja és előbbre is fogja vinni a falu népet a boldog parasztság s virágzó mezőgazdasági Magyarországnak megteremtésében. Némethi József.

MEGJELENT

a DEBRECENI KÉPES KALENDÁRIUM

1947. é v r e
Ara: 4— forint

K a p h a t ó
a »MÉLIUSZ« könyvkereskedésben

Prima UNRRA-árak Munkás-bakancsok és gazdasági áruk

a Mezőgazdasági Szövetkezeti Központ nyílt árusítási üzletében (volt Mezőgazdák, Hunyadi-u. 13). Telefon: 262.

Magtermelési szerződések előnyös feltételek mellett köthetők Központi irodában, Piac-u. 69. I. em. Telefon: 427. és 395.

Játékot, bőröndöt
legolcsóbban
Jánossynál
Simonffy-utca 1.

vasárnap

171

eny

áronged-
nagy ré-
is egyen-

asztóinkat,
zámlájukat
é, ezt tel-
le pénzbe-
llamosener-
os enged-
sra vonat-
redményel
nuár elején
december
házo szám-
etlen levo-
vagy rek-
ékül.

en város
i Vállalata.

ISEGEBN

átás

mará fötít-
helyettese,
megérkeztek
camarai na-
tek részt.
az Anyg-
rtekezesletén,
a vidék és
isának ár-
be akarták
kedőket az
erélyes köz-
agregtet
recent nem
pamuttextil

k á t,
alancukrol
EGYEN
szek
ati-ut 66.

kalapját
kítja
PAR
7. SZÁM

diók
cég
NYANY-n. 5.

játékok,
díszek
snál
35. sz.

etség
ifjúsági
hítkörség
n 6 óra-
rendez-
mindenkít.

n há z

asárnap

tek

KELETI KAPU

Ez a találgatás jelképesen is teljes címe a debreceni Magyar-Román Társaság most megjelent folyóiratának. Szinte előzők nélkül bukott fel kelet-európai történelmünkben, s ha történetek is kísérletek a közelmúltban közös sorsunk és feladatunk tisztázására, öntudatosítá-

A németek kiférhetően anyagi áldozattal és nagy lellemi apparátussal dívatot csináltak a kelet-európai gondolatból, természetesen semmi egységért, mint hogy keleti terjeszkedéseknek egyengessék az útját. Közben óvatosan örködtek a felett, hogy közeledés csak az ő jóváhagyásával történhessen, s hogy Kelet-Európában a német előjogokat biztosíthassák, népeinket pedig alacsonyrendű, önálló életre képtelen, kulturálatlan népeknek a jásajva, másodrangú helyre lökjék. Az elmúlt évtizedek szellemi és politikai légköre lehetővé tette a kelet-európai népek komoly közöledését s ez legfeljebb néhány tiszta szándékú magyar magánügyre maradt. Jelent meg ugyan pl. Románia történetéről hatalmas monográfia, de a német sugallat és burkoló öngazolás ma már használhatatlanná teszük.

Ilyen előzmények után végső ideje volt, hogy a járhatatlan falon kaput vágjunk. Tudjuk jól, hogy még ma is kevesen hisznek az őszinte és feltétel nélküli magyar-román közöledésben. A Keleti Kapu tiszta és minden rejtejt célzatól mentes magyartársa meggyőzően hirdeti, hogy ez a közöledés nem lehetetlen s nem jár saját egyéniségünk feladásával, hanem egyszerűen: elismeri egy másik nép velünk azonos értékét, elfogadja őt partnerül. Egyetlen szándéka ennek a folyóiratnak az, hogy a románokat igaz valóságukban ismerje meg, s hogy ez a megismerés az egymásmenteltti életet elviselhetővé és termékenyvé tegye.

A megismerést elsősorban Gréngyőzés és a Bartók Béla gyűjtött román népdalok sikerült fordításai szolgálják. Domokos Sámuel a magyar nyelven megjelent román szepirodalmat ismerteti. Lukó Gábor és Komjáthy István tanulmányai a közöledést a történelem helyes értékelésével öntudatosítják. Gellért Sándor verse s a megemlékezés halottainkról azt példászik, hogy közöttünk nem újkélteli a román barátság gondolata.

Ez a szerény, de izléses kis munka tán már történelmi dokumentum, amivé nem lehetett a „Várad hídvérsé”, e néhány ismert román és magyar írónak együtt kiadott nyilatkozata. Számukra csak téma volt, ami ennek a közösségnek hite és meggyőződése. A Keleti Kapu megjelenése régképp időszerűtlenné tett minden olyan önző törekvést, mely ezt a románok felé nyitott kaput befalazzal fenyegette.

Uri szabóságomat megnyitottam Simonffy-utca 2/a sz. alatt Páter Károly

Arany Ezüst Brillians Ékszer Halász Piac-utca 22. sz.

ERDÉLY VÁLASZTOTT

Iria: JUHÁSZ GÉZA

Megint próbálja bontogatni a reakció hiénahada segédcsoportját a magyar temetőt. Jó lesz vigyázni a halottakkal: nem csupán hű szolgál nyugszik a mi hantjaink alatt. Kemény Zsigmond állapítja meg a háró, a nagy írő és gondolkodó, multunk egyik legmélyebb ismerője, hogy például „Erdély az új eszmék irányában az európai állam-tömbök közt a szélső haloldalt foglalja el.” Vessük ezt jól emlékeztetőnkbe. Nemcsak a reakciónak vannak „szent tradíciói”, a szélső bal hagyományja sem éppen újszerű a Budai Nagy Antalok, Dózsa Györgyök, Esze Tamások mellett ott van ma az egész erdélyi örökség, épp annak az tájnak a történelme, ahol leghúzóosabban érvényesült a magyar államvezető képesség.

Trianon után úgy viszonyul az anyaország a román megszállott területhez, mint valaha a Habsburgok szerencsétlen peremkirálysága Bethlen Gábor Transzilvániájához. Pesten üzött vad a haladás, a legszerűnyebb reformer is azonnal bolsevista, Kolozsvárott bevett felekezeti a radikálizmus. Látszik is a különbség rögtön a felszabadulás után. Nálunk a föld alól hunyorognak elő a demokráciák, a Királyhágón túl, ha megtrikuljan is, kész egy köztevékenységben gyakorolt garnitúra.

Ez fejtte meg azt a csodát, hogy tudott kitartani az erdélyi magyarság ingathatalanul a népi oldalán, egészen a fényes eredményű választásig. Nem volt gyerekláték ez a választás. Áradt a Magyar Népi Szövetség felé a jó tanács: Boldogtalanok, ünjetek el, mit akartok? Gróza bukik s vele áldozatok az egész magyarságot. Húzódtatok át idejében jobboldalra!

Erdély választott. A magyarság hű maradt multjához, önmagához, s csalát nyert. Senki nem gyanurthatja, hogy ocsó számításból viselkedet így s vak véletlen folytán maradt fölül. Ez a magyarság minden kockázatot elveit. Az a szerencséje, hogy az elvei helyesek. Számára már a középkor vége óta jár út a radikálizmus. Jól nézne most ki, ha hallgat a „józan ész” sugalmaira, pillanatsnyit konstellációért megtagadja elemi létérdekeit s öszefog a reakcióosokkal, akiknek győzelmiük esélen első gondjuk lett volna.

hogy belefojtsák a magyar dolgozóba a parát. A napokban

egy csomó nyomtatvány

érkezett hozzám: az erdélyi magyarság választási füzetek, röpdudulí. Szeretném, ha mindenki megismerkedne velük. Erdemesek a komoly tanulmányozásra. Írói mű valamennyi komoly, önértékes, eredményekre hivatkozó. Akik nálunk finorognak a „politikától”, s még mindig úgy képzelik, merő szócsepés, handabanda, pirulhatnának, ha játnák, mennyire egzisztenciálisan fogja föl a sorsát a kétnyelvű erdélyi magyar. Egyház és iskola, frőszövetség és társadalom, dolgozó nők és férfiak nyilatkoznak itt, s minden oldalról megvilágítják a multat, jelenét és a biztató jövőt.

Helámas szavazó! — olvassom az egyik füzet címlapján. Elhűndöm. Érzik-e a mi fasizmusban nevelt tömegeink, hogy csak ugyan helámasok? S ha majd egyszer ismét odajárulnak a választási urnák elé, fölébred-e a felelősség minden egyes emberben, hogy a maga döntésével hatalmasan segít építeni az országot, vagy visszazombolni eddigi vívmányainkat is?

Döbbenetes az a kép, amely ezekből a nyomtatványokból kibontakozik. Az egyik földézi beszédes ellentétül trianoni kormányaink bölösségét. Hazafiságból passzív ellenállásra, repatriálásra húzódtottak s akkor önként zúdtoltak ránk, amivel ma Csehszlovákia fenyeget: menekülők ezreit és tízezreit, vagonlakókat. Az eskü-megfogadás főbujtatói aztán egy napon kerekelt oldak s hagyták magára népiüket pesti zsíros álkokért. Belőlük verbuválódot az ellenforradalom „felelmetes és pöffeszkedő jancsárhad”, amely annyira gyűlölté tette az anyaországban az erdélyi menekülteket. (Jutott nem egy ilyen diszpeldány Debrecennek is.)

Mikor 1944 őszén megdördültek az ágyúk a határon, a bevált recept szerint kezdtek újból a kuruzslást. Csakhogy most már a föld népi is terelték maguk előtt. Akadt székyé város, ahol harminchat ember maradt vissza s nincs magyar megye, amelyikből tízezerrel ne teltek volna földönfutóvá a családokat. Ilyen körülmények közt indult meg a Magyar

Népi Szövetség. „A felszabadító Vörös Hadsereg háta mögött a Maniu-gárdisták tömegesen gyilkoltak le magyar embereket” kétségbe pedig odáig vetemedett a magyar reakció, hogy fölbujtót bocsátott Maniuek rendelkezésére — az egyik füzet névszerint is felsorolja azokat a demokráta magyarakat, akiket saját félrevezetett testvéreik mérszarohtak le.

A Népi Szövetség azonnal kezelt fogott a román demokráciával. Fogoly- és internálótáborokból hazahozatta az elhurcoltakat, Antonescu börtönéből és sóbányáiból kimentette a magyar munkaszolgálatosokat. Ma már a tíz holdnál kisebb földeskeken békén gazdálkodhatnak megint az „elmenekített” magyarak, ott ülnek megbizottak a földosztó bizottságokban. Főispánok, alispánok, polgármesterek kerülnek ki a magyar-sághól, a Székelyföldön fokozatosan leválják a más nyelvű tisztviselőket s az a remény, hogy ahol ebből a húsz százalékat a magyarság, ezentúl a saját nyelvét használhatja a hivatalokban.

Más látlet ez, mint a közelmúlt évtizedeké. Akiket szorongat a béke, nézzenek a jövőbe: ha máris sikerült ennyi, amint egyre inkább megszárdul a demokrácia, úgy válik mind nyilvánvalóbbá, hogy nem lesz új Trianon. Természetesen ez már jórészt az anyaország magatartásán dől majd el, mennyire bírnak bizalomkeltő magatartást szétsugározni a Kárpát-medencében. Az is csoda, hogy már idáig ennyi a hírelünk.

Ha a jövőről van szó, hadd említsék itt néhány adatot.

az erdélyi magyar nevelés

ügye rohamosan nekilendült. Még 1940-ben 46 óvodájuk működött, 800 gyermek számára, ma 289-nel 17.000 apróságot. Akkor 771 elemi iskolájuk volt 60.000 növendékkel, ma a felekezeti iskolájuk is több: 798, az összes pedig 1781 s tanulók száma megháromszorozódott. De legtöbbet bizonyít, mire képes a becsületet demokrácia, a középiskolák helyzete. Volt összesen 1940-ben 46, s még a visszacsapás után is, 1944 végén: 125, ma pedig 266, vagyis 137 új középiskola nyílt meg s ma 40.000 fű és lány tanulhat azon a területen, ahol néhány évvel ezelőtt kiakarták szorítani a magyarságot

az értelmiségi pályákról. Van külön egyetemük, újonnan szervezett zenei főiskolájuk, az egyetemen mezőgazdasági főiskolájuk és mérnöki tagozatuk. S mindezt nem a román propaganda jelentő a külföldnek, hanem magyar írók, pártvezetők ismeretük tulajdon választóik előtt, akiknek van módjuk mögétékinteni az adatoknak. Ha föl is kell tennünk, hogy az emberi gyarlóság még próbál közbeoktatalkodni helyenkint, az kétségtelen, hogy élet pezseg mindennütt, írók járják a falvakat, írnak készílnék a Székelyföldet, szaporodnak a háziipari termelő és értékesítő szövetkezetek.

Ismerjük el: van fölük mit tanulnunk bőven. Amit ez a kétnyelvűs töredék megoldott a maga portáján, ugyanaz vár ránk világviszonylatban: megmaradni, tovább fejlődni. Hogyan helyezkedünk? Mint az erdélyiek reális érteke s hagyománytisztelőe dikáltta: ingadozás nélkül, a legkijátástanabb órákban is, a demokratikus népek oldalán.

Könnvű az erdélyieknek — sőt hajthat valaki. — Sok évszázad formálta őket baloldallá, — ha bihetünk Kemény Zsigmondnak. A vasgárdisták piunkódi királyságát kivéve nem volt náluk tiltott porléka a radikálizmus.

Csakugyan ilyen könnvű lett volna? A sovínizta mély sokat fertőzött Erdélyben is. Mekkora lehetett a kísértés, a lelkismeret vívódása, hány csügedt keserves óra, mikor minden veszni látszott. Mekkora mély felelősségűdát. Sikerült. Megbirkoztak ördögekkel.

Az örszök, az írők vágyztak a s'rázsán. Egyik füzetükön ez a cím riaszt: Választási versek. Korfésíra? — ájúlodhat a szépiélek. Hadd másoljak ide befejezősül egy régi poemából néhány sort. Medgyes Lajos írta 1850-ban, — mintha Adyt előlegezné, a Magyar Jakabinsok Dalát:

A rendszer volt csak a hibás, Mely osztályfalakat rakott. A rendszer volt csak a hibás, Nem pedig a népek magok: Nemes képzé csupán a nemzetet, Ha bármelyik népfajból eredett.

A magyar éppúgy sozga volt, Ha címet nem mutathatót: Méri gyűlölnétek hát egymást, Ti különajkú népfajok? Egy a haza, melyben születtek, Ezért verjen hév lánggal szívetek.

Ma már idej volna látítani az egy-házaj korlátait, egy egyetemes Emberiségé. Ha sikerül ez az egy-ség, s minnesetre se ma reakció terem meg, hanem a demokrácia.

ÉVÖDÉS

Iria: FEHER GABOR

Fehér Gábor hajdúszoboszlói parasztszámazási tanárember, nagyképeségű írő volt. A háború Ukrajnába sodorta. Az embertelen borzalmak láttán össeomlott idegrendszere, úgy hozták haza meghalni. Az alább közölt írást „Semmibe ívelő hidak” című rövidtíves megjelenő regényéből vettük ki. A középosztály cértalan, tengődő sorsát írja meg benne s mellé állítja ellentétképpen a parasztság erős, csupa jövő életét.

— Oszlán te Zsófi, messze van innen az a Büklköshá? — Mondtam már, ne ténferegjen itt a mosogatótól körül! Egyszer még belecsik, oszt amilyen nagy szárd legény, még ott fullad.

— Na jó, leülök. Hát messze van? — Megiehetés. — Mégis, milyen mecszi? — Majd megátja, mire felér. — Fel? Hova fel? — A hegyre. — Még hozzá hegyen is? Hogy azt a keserves kutyá... Hát aztán mennyi ideig tart? — Nekem két óra, magának

— Miért négy nekem? — Na hát... két óra a menés, egy a sühajtás, egy a szuszogás. — Hm. Nyeres vagy! — Ne hallgassa! Menjen ki az ámbitusra. — De bizony nem vagyok bolond, mikor veled lehetek. — Ni csak, még szerelmet vall, mint az urak! — nevetett Zsófi. — Hát aztán, ha csakugyan valójának, mit mondanál rá? — Ha megvállja, majd meghallja! — Minek ez a hegyes beszéd? — feddözött Piko. — Hisz nem csináltam semmi rosszat. — Hátál Asszonyba se állhatom a szuszogást, emberbe még úgyse. — Na csak lassabban — szólt a pucér méltalankodra. — Elvágzem én, ami az enyém, meg aminek értelme van. De az ilyen... kirándulás — mire jó? Uri boldonság! Ha még mi mennénk... csak ketten! Zsófi nevetett.

— Az lenne csak szép. Maga mene elől, én vinném utána a borzást, meg a strilecsőt. — Na-na, Zsófi! Elviszem én a magam terhét! De elvinném még a tiedet is, ha akarám. — Majd szólok, ha szornok — vetette oda a lány. — El is viszem. Még ma délután mindkettőnkét én viszem ki a hegyre. — Zsófi belepirult. — Na még mi nem jut eszébe! Csak ez hiányzik! — Hát mért ne vihetném? — Azért, mert én nem hagyom. — Mért nem hagyod? — Csak. Nem is kéne egyéb, minthogy üres kézzel lögerezek végig a falun, oszt másnap elmondja mindenki: Na, Elek Zsófi külön bakát tart, aki hordja utána a szeptet. Még csak az hiányzik nekem, hogy összeadjanak egy ilyen kis somfagóros emberrel. — Milyen emberre? — Somfagóros emberrel. — Úgy látszik, colostokkal méred az embert. — Úgy mérem, ahogy akarom. — Hát jó. De a pakkot én viszem délután, az szent.

— Pofon is vágom, ha az én holmimhoz „hozzányúl!” — mondta a lány nevetve s miközben felfordult, erős fehér fogai kicsi csigolytak a széthúzódó ajkak mögé.

— Ha pofon vágsz, megcsokollak. — A szép sugar lány lenézett rá: Legyintett. — Kicsi ember, nagy akarat — mondta csendes günyval. — De bizonyisten megteszem, akár a pofon előtt is. — Zsófi kihúzta a derekát: — Na jó, azt se hánom — szólt komolyan, csak a szája szegletén mutatkozott valami gyanús rángás. — Hozza be kend az ágas melől a értát. Tudja, még tegnapról valami fájás maradt a derekamban, nem tudok olyan aicsonyra lekuccorodni. — Piktó elöntötte a vér: — Nyelvel jobban bírod, mint én — morgolt dühösen. — Bírom én marokkal is! — Na jól van, azt is ehissam — szólt a baka. — De azért... nagyon szeretném, ha máma én vihetnék helyetted mindent... ha megengeded. — Ez már más beszéd. Látja csak, megtanul az ember tisztességesen is beszélni, ha... — Zsófi megengedett?

DOLGOZÓK REMÉNYTELEN KÜZDELME A DRÁGASÁGGAL

Az árak, az infláció ntolsó napjának örült hajszájában messze túlhaladták a bérek nyívóját. Ezen az egyenlőtlen versenyen kizárólag a radikális és erőlyes intézkedésekkel megteremtett forintunk, az augusztusi stabilizáció segítette és segítette is. Szinte a csodával volt határos az a nap, amikor a dolgozók asszonyainak bérfizetésekor nem kellett többé rohanni a rossz pénzén azonnal túladni. A forint vásárló értéke állandónak bizonyult.

Egy döntő hiányossága mégis volt a stabilizációnak. Még pedig az, hogy az Anyag- és Árhivatal vezetését a Kisgazdapártra bízta s az iparcikkek árát oly magasan állapították meg, ami nem várt nehézségek elé állította a városi fogyasztót és a falusi egyaránt. Legsúlyosabb következménye ennek az árpólitikának, hogy a falusi termelő ezek után nem hajlandó olcsó áron adni terményét, mivel annak árából sem textilt, sem lábbelit, de gazdasági eszközöket sem tud vásárolni. S az áru a piacról lassan teljesen elmaradt.

AZ ÜZEMI MUNKÁS

Kovács Mihályt, egyik nagyüzem munkását, akinek két rossz nadrágjából csinált egyet a felesége és most elöl is más. hátul is más a színe, megkérdeztem, mit tud venni fizetéséből. Először kidönt, aztán válaszol csak. Közel 20 éve dolgozik a vállalatnál, mint szakmunkás. Havi fizetése 204 forint. Felesége és három gyermeke van. A nyár végén, az ősz kezdetén még csak elég volt a kosztra, lakásra és egyéb háztartási kiadásra. Ma már? Csak az asszony strádját hallgatja otthon, de ha megújít, elrohan hazulról. Ruhára, öltözködésre sem a háború alatt, sem azóta egy fillér nem jutott.

A MUNKÁSSZONY

Balogh Mihályné egyszerű munkásszonyt szőlőm meg a piacon, aki a Vénkert egyik szűk utcájában lakik. Gondterhelte arról, de könnyedén viszi kosarát a kátfán. Könnyedén, hiszen üres. Krumplicért ment volna a piacra, ez lenne a legolcsóbb, de nincs. Elspekuláltak a szegények előtt. Kelltek a gyáraknak, keményítőnek, szesznek. Venne főzeléket, káposztát, karalábét, míg akad valami az árusoknál, csak éppen, hogy a pénz kevés. A család pedig nagy, a rántáshoz zsír is, liszt is kellene, de legalább is bagyama a levesbe. Amíg 70-80 fillért adták, a közellátási miniszter sokalta. Most meg a háromforintos ár sem árdírgítás. Az őr nem kap több pénzt, mint augusztusban, a gyermekeknek pedig mégis kell valamit adni ebédre. Így hát inkább a szűlők esznek kevesebbet. De, meddig lehet megint

az egészség rovására koplalni és emellett nehéz fizikai munkát végezni?

A KÖZTISZTIVISELŐ

Németh Miklós városi köztisztviselőt is megkérdeztem. Státusban van sorolva. Megjött az első gyermek, de vele együtt a nélkülözés is. A gyermekhalmi szinte megfizethetetlenül drága és a sok orvosi és más kiadás nem telik a fizetésből. Kölcsönt kellett felvenni. A textilnemű ára ahelyett, hogy lefelé ment volna, mint ahogy számították, még inkább emelkedett, ugyanígy az élelmiszer ára is. Ennek ellenére is dolgozik, robotol, külön munkát akar végezni, mint a mult rezsím alatt. De meddig bírja idegekkel és szó nélkül, azt nem tudni.

A TANITÓNÓ

Kovács Ilonka, az egyik külkereskedési iskola tanítónőjének helyzete sem javult a stabilizáció óta. Komolyan beszéltek a nevelői pótdíjról, szó volt arról is, hogy a fizetési osztályokon is javítanak s akkor örömmel lesz pedagógusnak lenni. Ezzel szemben a Kultuszminisztérium az intézkedéseket elszabotálta. Mibe tud hozzájutni kevéske jövedelméből a tanítónő? Miből vásárolja meg a boltokból elfűt szappant, hogy fehéreműtjét, harisnyját kimossa? Pedig tisztá és rendes ruhában kell az osztályban megjelenni. A tanítónak még úgy, ahogy elnézik a kopott ruhát, a félretaposott cipőt, de a tanítónőnek rendesnek kell lenni. Ezt pedig csak úgy tudja elérni, ha megkoplalja azt, amit harisnyára, téli kesztyűre, vagy a cipőtalpára költ.

De végigkérdezhetünk a dolgozó osztály valamennyi rétegét, minden szakmát a városban és minden városrészt lakóját: mindegyik egyformán érzi a tarthatatlan állapotot.

Okvetlenül ennek kellett bekövetkeznie a dolgozók súlyos áldozatvállalásai után? Szükségszerű az, hogy a nagy többség nyomorog és csupán egy vékony réteg, a feketézők, uzorások, valutázók és csempészek éljenek jól és ráadásul kinevessék a tömeg nyomorát?

Nem. Nem mernék megtenni, ha nem tudnák a gyárosok, a csempészek, hogy pártfogóik vannak az államgépezetben, a kormány-szervekben. Ha nem a tőkés érde-

ketek nézné az Anyag- és Árhivatal vezetője, Varga István és nem engedné futni a csempészeket Pfeiffer igazságügyi államtitkár. Nem volna bátorságuk, ha nem kapnának biztatást, a reakciók és tömeggyilkosok felmentése által, az ármegállapítás három és fél hónapos huzavonájából, a Kisgazdapárt nyílt kiállításából minden demokráciaellenes megnyilvánulás védelmében.

Községeitenni kell a temetkezést

A debreceni köztemetői alkalmazottak csoportjának taggyűlésén Selyem Gábor szakmaközi bizottsági titkár és Kun Márton, a FÉKOSZ megyei titkára tartották a szakszervezeti beszámolót, míg a temetői alkalmazottak részéről Kocsis András, az üzemi bizottság elnöke beszélt.

Beszámolt arról a munkáról, amit a temetői munkásság egy év alatt végzett. Rendbehozták, a személtől megtisztították és csinosították a temetőt, sőt rövidesen elértek, hogy rentábilis lesz a város számára ez az üzem. Közben a legteljesebb munkásegységet építették ki az alkalmazottak között és komoly szakszervezeti életet fognak élni. Örömmel vették tudomásul, hogy minden igénylő kapott a temető közelében házhelyet, a parcellájukon lévő épületek pedig kulturális céljára kívánják megtartani.

A temetői munkásság kéri a temetkezés községeitését, az üzemi pótdíj folyósítását és a város vezetőinek bevonásával az új temetői szabályrendelet sürgős kidolgozását.

A HÁZHELYEKRE MÉG BE LEHET FIZETNI

Utóljára hívja fel a Földmunkások, Kisbirtokosok Országos Szövetsége helyi csoportja mindazokat, akik a szakszervezetben irattak és megkapták az igényelt házhelyeket, hogy a héten okvetlenül fizessék be a 20 forint műszaki költséget.

A Földmunkások, Kisbirtokosok szakszervezete taggyűlést tart e hó 8-án 10 órától. Vezetőségi ülés e hó 8-án d. e. 9 órától lesz.

Adózás, könyvelés:
könyvelési szakiroda.
Vörösmarty-u. 24. Tel.: 117

NE ADJA FEL
a reményt,

ADJA FEL
árúját repülőgéppel!
Filléres díjtételekkel szállítunk
DEBRECENI
SZEGEDI
SZOMBATHELYI

légijáratainkkal.
MASZOVLET
V., Dorottya-utca 9.
FUVARIODA: tel.: 386-183

edéken
Az **IBUSZ** szállítma-
nyozási képviselője.
Debrecenben:
Müller H. és Fia
Piac-u. 73. Telefon 360.

A hadigondozottak is kapnak karácsonyi segílyt

A közelmullban a kormány rendelkezést adott ki a dolgozók karácsonyi segílyéről. Mini ismeretes, a rendelkezés értelmében az ország minden dolgozó rétege karácsonyi segílyben részesül, beleértve az ellátásban részesülő, közszolgálati nyugdíjasokat, özvegyeket, árvákat is. Molnár Erik népjóléti miniszter a napokban átiratokat intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben kifejti, hogy a gondozási pénz-

ellátás és hidsegély igen alacsony összegei rendkívül indokolták és méltányossá teszik, hogy a hadigondozottak ebben az évben is részesüljenek karácsonyi segílyben. Egyben kéri a pénzügyminisztert, hogy a szükséges hilekteret folyósításáról még olya időben tájékoztassa a népjóléti minisztert, hogy a karácsonyi segílyek kifizetése az ünnepek előtti napokban megtörténhessenek.

Bűvészirály vagy tanácselnök?

Egy bujkáló ifjú-fasiszta emlékirataiból

A vörösök beözönlése, azt hittem, véget vet pártunknak, világvezetésünknek. Elcsúsztatott mindenki, mi fasiszták mindenfelé és csak pusztá életünk megmentése volt a cél. Am idővel észrevettük, hogy nem eszik olyan forrón a levelet. Elkézdtek lassan a szervezkedést. Igen ám, de az idegen környezeten nagyon nehezen ment, nehéz volt most már megbízható jobboldalt találni. Először támadt az az ötletem, hogy eljárjak a népbíróság tárgyalására, mert hiszen oda biztos becsületesebb jobboldalt kerülnék, akiket aztán majd számntarthatok.

A héten reménykedve készültem két tárgyalásra. A vádlottakról már előre kiszivárogtat, hogy valóban közismert jobboldalt; elmentem, hogy kiállításukból örölszemélyesen is meggyőződjek.

Rékási Lászlórol, aki azelőtt politikai detektiv volt, joggal feltételezem, hogy megbízható fasiszta. A vád tanús is igazolni látszottak ezt a körülményt. Eppen fel akartam írni a nevet noteszomba, amikor közbelépett a tanácselnök, aki már előzőleg is igen rokonszerveesen viselkedett. A vád döntő tanúja lépett a színpa, akit Rékási annak idején internált. Vallani akart, de a tanácselnök inkább társasjátékokat játszott vele. Gyerekek is szokták ezt játszani, de népbíróságon eddig ismeretlen volt. Címe: Haragszom rád, — játszdak a tanácselnök és a koronatanú. Megkérdezte a tanácselnök ir a tanút, hogy haragszik-e a vádlottra. Ez kissé meg volt illetőve és nem mutatott elég forró szeretetet Rékási iránt, vállalt vont. A tanácselnök feljött: — Szóval, haragszik? Kérem, nem vagyok jobban vele — mondta ijedten a kemény hangra. A tanácselnök azonban rászólt a jegyzőre: Irja: haragsza. Az egész tanúvallomás tehát nem volt érvényes.

Szó szót követett, jöttek a védelem tanúi és a tanácselnök irányítomató kérdéseit nyomán lassan átváltozott bennem a Rékásiról kialakított kép. Amikor a tanácselnök kisütötte, hogy annak idején feljelentették, mert zsidóbérenc volt, elejtettem Rékásit. A népbíróság is.

Igaztalan voltam a másik tárgyalást. Ennek fő hőse híres ember, dr. Kertész Kálmán, azelőtt MÉP nemzetgyűlési képviselő volt. Ismét reménykedtem. De a vád tanúinak a kedvét itt is elvette a tanácselnök. Bejött az első, adós ember. Szóvalkozottan nekítámaszkodott az asztalnak, mire a tanácselnök rászólt: adja meg a tiszteletet a bíróságnak, álljon egyenesen. Majd édes mosollyal fordult a vádlott felé: Kérem, doktor úr, csak talán addig helyetfoglalni.

Ezután bűvészműtatványba kezdett a tanácselnök. Közismert a vásári bűvészet produkciója. A műtium behunyja a szemét és a bűvész erőlyes hangon rákált: Késedelem nélkül mondd meg, mi van a kezemben! Csodálatosképpen a médium mindig hitáldja, hogy kés. Ezt cselekedte a tanácselnök is. Allandóan így kérte a védelem tanút. Azt kérte példál az egyikét: Ugy-e, a Gazdasági Felügyelőség rendelte el, hogy a Közfelvéti Szövetkezet elszállítsa a zsidók állatait? Szó sincs róla, a tanácselnök nem csinál, nem intett és nem is kacsintott hozzá. A tanú értelmes ember volt, így is kapcsolt. Megmentette a vádlottat. A népbíróság meg felmentette.

Szomorúan vettem tudomásul a felmentést. Így erre az emberre sem lehet számítani, hiszen a jelké szert az sem jobboldali. Nem tudom, szemfényvesztés, vagy bűvészműtatvány volt, de sikerült. Kis könyvecském, ahová a beszerzésre alkalmas fasisztákat szoktam beírni, szomorúan és fehéren meredt rám. Hiba, Rékásit és Kertészt egyelőre nem írhatom be. De azért komoly baj nem történt. Vigasztalódtam: nem a mennyiség, hanem a minőség számít. Beírtam dr. Illyés Gábor tanácselnök urat. — Só —

Kalapja ifj. Dalmi
Mihály kalaposm. Vár u. 2. — Új kalapokban nagy választék

Kereskedők!

Bordás harisnyák, patent-harisnyák, bolyhos nadrágok, mindennemű kötöttáruk óriási választékban

FAZEKAS, FOGOLY és SOMOGYI
textil- és rövidáru nagykereskedőknél
Debrecen, Dégenfeld-tér 7.
(Volt Lindenfeld és Schwartz.)

A HONS

A hadigondozottak m százaléka irtozatos n sánylódik. Csak jelképe jat élveznek. Ezekből az ból még a legszerényebb is képtelenség megélni. Amellett a hadigondoz nyomó része már munk len öreg hadirokkant é vey. Es most itt állana tet ünnepe előtt, üres zsüres kamarákkal.

IDÓJÁRSJELENTÉS:
mérseklődő, keleten élénkülő északi szél. Az let felé elvonul. A hőmér gaton már csak kevés erősen esőkben.

A Magyar Szovjet Társaságban, Vöröshag 49. sz. alca hélfőn d. u. Pjnczési Pál Fagyjev: a férfiak" című munká teli. Minden érdeklődő várnak. A nevelők figye felhívjuk az előadásra. u. 5 órakor azokat hal a bizottság, akik a teh versenyen részt akarnak

A Debreceni Piarista ség december 8-án, délj kor a piarista gimnázium mében közgyűlést tart minden piarista diák jettel vár.

Téli flanel sport Frank, Arany

Egyiken megindult a X. kerületi pártszervez nista rohammunkásai á tölt malommotor. Nagy az egyekieknek, mert a amely eddig a malmot h teljesítményű volt és ez kieknek a közeli közszé menni örömet.

A VII. kerületben elszaporodott a tenjés lovak között. Az elsőf gataási hatóság a zugm sok ellen a kihágási e indította.

November hónapban ság volt Debrecenben. tettek száma 161, ha természetes szaporulat lelogságban meghalt 10 ban 8. rákban 8. sziv- tegedésben 20. A fertőz őések között a diftéria nagyobb számban; ha esetben fordult elő.

A közgazdasági bizo tanfelügyelői jelenté arról, hogy a Fazeka ban nincs fa, gyakra tántás és csak azzal a gyermekek naponta gukkal. A többi állar motak ja támogatja feltétlenül szükséges Fazekas-gimnázium tósítsanak tüzfűt.

Revizorkutamat is tottam a Kossuth-utca csi.

A hadirokkantak é a Kossuth-utca 43. sz házban vasárnap dél igen fontos ügyekben tartanak. Magyar notakötön rikában. Dr. Szabóné debreceni magyar ne amerikai levelet kénb A levél Connecticutb érlemti dr. Szabóné ber 8-án a connectic formátusok templom A templomazentelés rendeznek, melynek Szabóné egyik dala.

Viszonteladó
CUK
K A P H
fűszer, gyarm
Vörös

Gyöngyös-Visontai ismét kaphatók
Pótor-féle borpincében
és homoki ó- és új-borok Deák Ferenc-utca 24 szám

ÉLJEN
takarékosan
messon HYPO-val
Kapható minden szaküzletben — Nagyban árusít
LUKÁCS ANDOR, PIAC-UTCA 41.

Vasasok!

Felhívjuk az összes vas- és fémiparban dolgozó szaktársakat, hogy december 8-án, vasárnap délelőtt 9 órakor **ÖSSZTAGGYÜLÉST** tartunk központi kiküldöttek részvételével az Arany János-utca 2. szám alatti székházban. Megjelenés kötelező. A vezetőség.

HIREK

A HONsz karácsonyi kérése

A hadigondozottak mintegy 80 százaléka irtózatban nyomorban él. Csak jelképes nyugdíjat élveznek. Ezekből az összegekből még a legszerényebb embernek is képtelenség megélni. Amellett a hadigondozottak túlnyomó része már munkára képtelen öreg hadirokkant és hadiözvegy. És most itt állanak a szeretet ünnepe előtt, füres zsebekkel és üres kamarákkal.

Szeretettel kéri Debrecen és a vármegye lakosságát, hogy akinek csak a legkisebb feleslege, vagy nélkülözhető bármilyen élelmiszere, használj ruhája, vagy lábbelije van, nekik szánt nemeselektű adományait vagy a Demokratikus Nőszervezetnek keresztül — amely az ő számukra is gyűjt —, vagy pedig közvetlenül juttassa el a hadirokkantak Kossuth-utca 43. szám alatti irodájába.

IDÓJÁRÁSJELENTÉS: Nyugaton mérsékelt, keleten átmenetileg élénkülő északi szél. Az erős szél felé vonul. A hőmérséklet nyugaton már csak kevésbé, keleten erősen esőkön.

A Magyar Szovjet Művelődési Társaságban, Vöröshadsereg-útja 49. sz. alca hétfőn d. u. 6 órakor Pinczési Pál Fagysev: „Ványa és a férfiak” című munkáját ismerelteti. Minden érdeklődőt szívesen várnak. A nevelők figyelmét külön felhívjuk az előadásra. Kedden d. u. 5 órakor azokat hallgatja meg a bizottság, akik a tehetségkutató versenyen részt akarnak venni.

A Debreceni Piarista Diákszövetség december 8-án, délután 11 órakor a piarista gimnázium dísztermében közgyűlést tart, amelyre minden piarista diákot szeretettel vár.

Téli flanel sportingek Frank, Arany Bika

Egyiken megindult a budapesti X kerületi pártbizottság kommunista rohammunkásai által kijavított malommotor. Nagy segítség ez az egyetemen, mert az a gőzgép, amely eddig a malmot hajtotta, kitérülést szenvedett az egyetem épületének a közeli közsegekbe kellett menni örökléni.

A VII. kerületben mindjobban elszaporodott a tenyészbénaság a lovak között. Az elsőfokú közigazgatási hatóság a zugmuntajadonokok ellen a kihágási eljárás megindította.

November hónapban 105 házasság volt Debrecenben. Az éves születések száma 161, halálozás 104, természetes szaporulat 84. Fertőző betegségekben meghalt 10, gümőkórban 8, rákban 8, szív- és érmegekben 20. A fertőző megbetegedések között a différia jelentkezik nagyobb számban; hasistusz négy esetben fordult elő.

A közigazgatási bizottság ülésén a tanfelügyelő jelentés, beszámoló arról, hogy a Fazekas-gimnáziumban nincs fa, gyakran szünetel a fűtés és csak azzal fűtenek, amit a gyermekek naponta hoznak magukkal. A többi állami gimnáziumokat is támogatja a város fával, feltétlenül szükséges volna, hogy a Fazekas-gimnázium részére is biztosítsanak tüzfát.

Revizorkutatást ismét megnyitottam a Kossuth-utcan. Péter Bácsi.

A hadirokkantak és hadiözvegyek a Kossuth-utca 43. szám alatti székhelyben vasárnap délelőtt 10 órakor igen fontos ügyekben tagértekezletet tartanak.

Magyar nótaköltőnk sikere Amerikában. Dr. Szabóné Szojka Anna debreceni magyar nótá tanárnőnek amerikai levelet kézbesített a postai. A levél Connecticutból kelt és arról értesíti dr. Szabónét, hogy december 8-án a connecticuti magyar református templomot eseménnek rendezték, melynek műsorán dr. Szabóné egyik dala is szerepel.

Az MKP csapókerti pártbizottság december 8-án, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel a csapókerti MKP színjátzóji bemutatókozó előadást tartanak. Utána tánc lesz. Bekézdip nincs, műsormegváltás kötelező.

Hirdetéseit a Szabadság könyvesboltban (Városháza épület) is feladhatják.

Hajdúnánáson az MKP a szegény gyermekek felruházására gyűjtési akciót szervezett. Többek között begyűjtött több mint 130 pár gyermekcipőt és még több más értékes ruhát. A begyűjtött adományokból 250 szegény gyermeknek és felnőttnek tudtak segítséget nyújtani.

Földesen vasárnap járási MaDISz kongresszus lesz Karácsony Sándor, a MaDISz országos elnöke és Turcsányi Lajos, az országos szervezési osztály vezetőjének részvételével.

Békebelinél is fokozottabb rum- és likörkivonatok, méregmentes festékek Földes vegyész-műhelyében, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1.

Aroszpegye modern tudományos ápoláshoz segít Földes vegyész-műhelynek közkedvelt szaküzlete, Bajcsy-Zs.-u. 1.

Dormant Wash gyümölcsfapermetőző szer kapható Shell lerakati, Piac-u. 43.

Felhívás. Felhívja az igazgatóság mindazokat, akik a Lencz-telepi Szövetkezetnél pálinkát akarnak főzteni, hogy december 8-tól jelentkezzenek a telep gondnokánál.

Meghalt a Füzesházy felé induló vonaton Kapás Róza 19 éves nagyvívni lakos, akit előzőleg a belklinikán hászakadással kezeltek. Hosszú ápolás után hazafelé készült és váratlanul érte a halál a vonaton. Holttestét a bonctani intézetbe szállították.

Morgenstern Manó úriszabóságát újra megnyitotta, Szent Anna-u. 8.

A Debreceni Magyar-Román Társaság évi rendező közgyűlést 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a Déri-műzeumban. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel az új tisztviselők megválasztása, valamint a nagyváradi vásárral kapcsolatos indítványok megvitatása.

Nyugdíjas tanítók jelentkezése. Azok a ref. tanítói nyugdíj (szervegyi nyugdíj) élvező karikáras (özegek), akik a tisztviselői református egyházkerület területén mentek nyugdíjba és jelenleg Debrecenben van állandó lakásuk, hogy nyílvánbirtásba vétel végett — saját érdekében — három napon belül jelentkezzenek Balta Kálmán debreceni református tanítótestületi elnöknek, Fővá-u. 43. szám alatt.

Puloverek, harisnyák nagy választékban újra **Dr. Nágelnétől** PIAC-U. 30, EKSZERÜZLET

Viszonteladók kiskereskedők részére hatósági **CUKOR** KAPHATÓ Adorján László fűszer, gyarmat, festék- és ruvidárú nagykereskedésében Vörös Hadsereg-útja 83. szám.

Nérjegyeket, meghívókat, plakátokat, kereskedelmi nyomtatványokat olcsón és izlésesen készít a Szabadság-nyomda, Bajcsy-Zsilinszky-u. 16.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara mellett alakított véleményező bizottság hétfőn délután 3 órakor a kamara hivatalos helyiségében ülést tart.

Súlyos sérülésekkel szállították a sebészeti klinikára Kovács Imre Bajcsy-Zsilinszky-utca 33. szám alatti lakost, akit a Nyugati-úton az éjszaka egy ittas társaság véresein vert.

Kunla Endre próbarendőrt, aki részese volt a dohánygyári bálutáni halálesetnek, a főkapitány állástól felmentették és őrizetbe vették.

Haragosai megtámadták, majd véresen az utcán hagyták Barak József dohánygyári munkást.

Most derült ki ifjú Kovács Máté szoboszlói lakosról, hogy 1941-től 1944-ig a nyilaskeresztes párt vezetője volt, sok esetben bosszúdeket tartott és lázított. A rendőrség Kovácsot átadta a népiigazságszéknek.

A szélsőjobboldali érzelmi Antalfi Józsefné Homok-utca 117. szám alatti lakos ellen feljelentés érkezett a rendőrségre. Antalfiné 1944-ben orosz és angol rádió hallgatása miatt feljelentette Kreutz Árpád MÁV műhelyi munkást és Szilágyi Sándor Nyomlató-utcai lakost nemzetgyalázásért és Horthy szidalmazásért. A rendőrség államvédelmi osztálya az ügyet átadta a népiigazságszéknek.

A demokratikus pártokat és a szakszervezeteket szidalmazta Fás Mihályné Teleki-utca 27. szám alatti lakos. Kihágatása után ügyét a népiigazságszékhez tették át.

December 14-én színjátzó hál az Arany Bikában.

Schaff tánciskolájában (Sas-utca 2.) 10-én gazdálkodóknak, 11-én iparosoknak új tanfolyam kezdődik. Minden csütörtökön, vasárnap öt órától összajnc.

Gyermekkorú legkedvesebb karácsonyi emlék egy Gisser fénykép, Piac-utca 43.

Hirdetmény. Felkérem Debrecen város területén orvosi gyakorlatot folytató orvosokat, akik az Orvosok Szabad Szakszervezetének nem tagjai, hogy az adóközfösség letárgyalása céljából haladéktalanul keressék fel az Orvosok Szabad Szakszervezetének vezetőjét hivatalos helyiségükben, Arany János-utca 2. szám alatt bármelyik hétköznap hivatalos órájában; saját érdekében. Tiszti főorvos.

Ha tökéletes fonalat akar!
Gyapját mechanikai gépen kártoltassa.
Csomó nélküli kártályoi, csekély hulladék.
Kártolás, fonás, mosás, fehérítés!
Tiszántúli szövő és gyapjúfeldolgozó üzem.
Féveszkert-u. 9. sz. I. emelet.

A közismert **WERNER** úridívatüzlet ismét megnyitott. Szép választék **KALAPOKBAN** lehneműekben és fértiszövetekben **PIAC-UTCA 53.**

Ültessen gyümölcsfát!
Nagy készletből a legnemesebb fajtak hivatalosan megállapított áron kaphatók.
Lerakat: Csapó-utca 11.

Kutyának eb a barátja

Nem akarjuk kétségbevonni a helyi Kiszgazdapárt jogát, hogy azt hívjon meg szónoknak, akit akar, de azért igen jellemzőnek találjuk, hogy éppen Pfeiffer Zoltán lesz ma a debreceni Kiszgazdapárt vendége. Aki azt gondolja, hogy ez véletlen, az legalább akkorát csalódik, mintha azt állítaná, hogy akár Pfeiffer Zoltán, akár a Kiszgazdapárt debreceni vezetősége demokratikus.

„Kutyának eb a barátja” — szokták mondani s így igazán nem csodálkozhatunk rajta, hogy nem egy baloldali kiszgazdapárti vezető hívták le a kiszgazdavezetőt Debrecenbe. Igaz, hogy a reakciók között nagyobb is a választék, de annak

a Pfeiffer Zoltánnak a meghívása, akit legutóbb Győrben is a munkásság zajos felháborodása fogadott, mégis csak több a soknál.

„Vesszen Pfeiffer!” — ezt harsogja napok óta Budapest hatalmas munkástömege s tegyük rögtön hozzá: érdeme szerint részesül a reakció első számú bajnoka országsszerte — legújában Győr után most Budapestben — ebben a telkes ovációban.

Mult vasárnap a primás úr reakcióssága, most Pfeiffer Zoltán — ez szinte találat. A jobból — a jobboldalról is megárt a sok s a debreceni munkásság türelme sem végtelen.

Borbély céhrendszer?

Ejnye, ejnye, kedves borbélymester urak! Olyan nagyon meg voltak elégedve az elmúlt rendszerrel, olyan jó volt az, mikor vasárnap is robotoltak, hogy ezt mindenáron vissza akarják állítani? Azért akarják azokat az embertelen antiszociális viszonyokat ismét visszahozni, hogy ne tudjon se a munkás, sem pedig a munkaadó a saját fejlődésére időt fordítani?

Erthetetlennek találja a munkásság, hogy két év után, amikor már átvészeltük az inflációt és ha lassan is, de egy jobb életlehetőség felé tartunk, ilyen kívánságokkal jönnek a céhmester urak. Mert hiszen az a szigorú elzárkózás, hogy a munkásokkal még szóba sem akarnak állni, pontosan a céhkorszakbeli időköt varázsolná vissza. De különösen Polgár Lajos urra nem ismerünk rá, aki, mintha a reakció szele megismogatta volna, hallani sem akar kölcsönös tárgyalásokról. Nem gondolják, hogyha a munkásokról kell dönteni, ebbe a munkásoknak is beleszólási joguk van. Bármennyire is nem tetszik ez Végh Béla és Polgár Lajos céhmester uraknak.

A fejlődés kereke nem hátrafelé, hanem előre forog, ami azt jelenti, hogy több szabad időt, több kultúrát és több szórakozást minden dolgozónak, még Önöknek is. Még akkor is, ha ezt saját maguk nem akarnák. Jó lesz ezt megszívlelni ott a céhekben is!

Selyem Gábor.

HIRDETÉNY
Tudatjuk a város közönségével, hogy a magyar befolygyminiszter 180.965—1946. III/10/1. sz. rendeletével jóváhagyott 191—1946. sz. törvényhatósági bizottsági határozat és intézkedések közgyűlésének elhatározása alapján eddigi „Városi Takarékos és Hitelintézet Rt.”-i cégünket mostantól kezdődőleg „Debrecen Város Községi Takarékpénztára Rt.”-re változtatjuk át.

A város pénzügyi bizottságának közönségével, takarékos és folyószámlabetéti gyűmölcsöző elhelyezésével, zálogházában kézzel fogható kölcsönnyújtással és mindennemű bank- és takarékpénztári ügylet lebonyolításával szolgálására áll a közönségnek.

Debrecen város Községi Takarékpénztára Rt. Csapó-u. 4.

Iparos hírek

A férfiszabó szakosztály anyagkiosztása hétfőn 1 órától lesz az iparosüzletben. — **A nőiszabó és rekenszabóműhely iparosok** szakosztálya hétfőn 4 órakor ebna- és anyagosztás végett ülést tart.

A fodrász szakosztály nem szombaton, hanem ma délelőtt 9 órakor rendkívüli ülést tart. Tárgya: a vasárnapi munkaszünet és a hétköznap nyitászanas végleges eldönzése. — **Debrecen és Vidéke Iparos** testület elnöki tanácsülése nem hétfőn, hanem kedden fél 3 órakor lesz. Az előjáróság esztendőnkön fél 3 órakor tartja az évi utolsó ülést. — **Felhívom** a nyit üzletet rendelkező hentes és mészáros szakosztály tagjait, hogy margarinküldetésért a közlemezési ügyosztálynál hétfőn 12 óráig jelentkezzenek és úrvanások hétfőn 12 óráig 100 kg-ig 708 forintot a Fűszerkereskedők Beszerző Szövetkezeténél, Piac-utca 41. szám alatt fizessenek be. — **A tanoncok szegődése** tekintetében fennállott időbeli korlátozás megszűnt. Csak a létszámfeltes tanonc szegődéséhez kell hatósági engedély. — **A cipész szakosztály** szerdán 5-kor ülést tart.

A Kereskedő Társulat hétfőn délután 4 órakor székháza kislérmében választmányi ülést tart. — **A fűtelő- és építészanyag kereskedők** szakosztálya kedden délután 3 órakor értekezletet tart. Debreceni forgalmi és kereseti adókat 11—12—13-án okvetlenül fizesse be mindenki. A hátralékos adók és a közmunkavállalás is ugyanakkor rendezhető. — **Textilnagykereskedők** vasárnap fél 10 órakor ülést tartanak. — **Textil-kiskereskedők** vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartanak. — **A vásári és öszeres választmányi** tagok 10-én délelőtt 9 órakor a szakosztály helyiségében jelenjenek meg. — **A kisuvarosok** szakosztálya ma délelőtt 10 órakor közgyűlést tart. — **Fűszerkiskereskedők** az új árjegyzéket megtekinthetik a szakosztályi teremben. — **Fűszerkiskereskedők** szakosztálya ma délután fél 4 órai kezdettel műsoros társasági ülést tart. — **A virágkereskedők** szakosztálya kedden délután 4 órakor értekezletet tart.

Kereskedő hírek
A Kereskedő Társulat hétfőn délután 4 órakor székháza kislérmében választmányi ülést tart. — A fűtelő- és építészanyag kereskedők szakosztálya kedden délután 3 órakor értekezletet tart. Debreceni forgalmi és kereseti adókat 11—12—13-án okvetlenül fizesse be mindenki. A hátralékos adók és a közmunkavállalás is ugyanakkor rendezhető. — Textilnagykereskedők vasárnap fél 10 órakor ülést tartanak. — Textil-kiskereskedők vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartanak. — A vásári és öszeres választmányi tagok 10-én délelőtt 9 órakor a szakosztály helyiségében jelenjenek meg. — A kisuvarosok szakosztálya ma délelőtt 10 órakor közgyűlést tart. — Fűszerkiskereskedők az új árjegyzéket megtekinthetik a szakosztályi teremben. — Fűszerkiskereskedők szakosztálya ma délután fél 4 órai kezdettel műsoros társasági ülést tart. — A virágkereskedők szakosztálya kedden délután 4 órakor értekezletet tart.

UVÉG, porcelán, zománcérem, legolcsóbb beszerzési forrás **Knöpfler Ida és Margit** Csapó-utca 20. Zenede épület

KOLOZSVÁRI GÁBOR úri divatszabó OLCÓS FAZONÁRAK Szent Anna-u. 1. sz.

Flanel és matlassé RÓZSA DIVATHÁZ pongyolák, ruhák Aiföldi palota

Bőrkesztyűk, selyem harisnyák, női kötött kabátok, retikülök nagy választékban **Tóthfalussy-nál** Piac-utca 40. Hangya-bérház

